

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

Електронне видання

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
І РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“КОНТРОЛЬНО-НАГЛЯДОВІ
ПРОЦЕДУРИ ОРГАНІВ ЮСТИЦІЇ”**

**Харків
2020**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

Електронне видання

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
І РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“КОНТРОЛЬНО-НАГЛЯДОВІ
ПРОЦЕДУРИ ОРГАНІВ ЮСТИЦІЇ”**

для студентів 2 курсу магістратури

другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 08 “Право”
спеціальності 081 “Право”

**Харків
2020**

Методичні матеріали і рекомендації до вивчення навчальної дисципліни “Контрольно-наглядові процедури органів юстиції” для студентів 2 курсу магістратури другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 “Право” спеціальності 081 “Право” / уклад. М. С. Ковтун. Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 50 с.

У к л а д а ч

М. С. Ковтун

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2019

1. ВСТУП

Контрольно-наглядові процедури органів юстиції – навчальна дисципліна, яка викладається студентам із метою набуття ними знань щодо теоретичних і правових засад здійснення контрольно-наглядових процедур органами юстиції; основних напрямів державного контролю у сфері юстиції, його форм і методів; практики використання світового досвіду під час реалізації контрольно-наглядових процедур органів юстиції в Україні; видів контрольно-наглядових процедур органів юстиції; засад правового регулювання контрольно-наглядових процедур органів юстиції; системи органів юстиції, що реалізують контрольно-наглядові процедури, методів та форм їх діяльності, координації роботи; а також оволодіння навичками користування Порталом Міністерства юстиції України; єдиними й державними реєстрами інформаційної мережі Міністерства юстиції України.

Навчання відбувається у формі лекцій, практичних занять, індивідуальних і групових консультацій, виконання студентами самостійних завдань, їх участі в науково-дослідній роботі.

Завдання вкладення навчальної дисципліни полягає в тому, щоб розкрити; сучасні теоретичні й практичні аспекти здійснення контрольно-наглядових процедур органами юстиції, реалізації контрольно-наглядових процедур органами юстиції; сутність, напрями і правові засади державного контролю у сфері юстиції; механізм проведення контрольно-наглядових заходів органами юстиції; алгоритм дій посадових осіб органів юстиції при проведенні окремих видів перевірок; а також сформулювати навички і сприяти набуттю умінь самостійно аналізувати приклади й досвід застосування органами юстиції контрольно-наглядових процедур; готувати і приймати рішення за результатами контрольних заходів.

При вивченні навчальної дисципліни «Контрольно-наглядові процедури органів юстиції» у студентів мають бути сформовані такі предметні компетентності, як: знання законодавства України щодо державного контролю у сфері юстиції; здатність формулювати аргументовані висновки при вирішенні практичних завдань із реалізації контрольно-наглядових процедур органами юс-

тиції; здатність визначати особливості формування й реалізації принципів державної політики у сфері контролю, що здійснюється органами юстиції; уміння виявляти проблеми в організації проведення контролю органами юстиції; уміння застосовувати юридичну техніку у випадках оскарження рішення, дій чи бездіяльності посадових осіб органів юстиції під час проведення контрольних заходів; здатність самостійно розробляти проекти актів правозастосування при вирішенні практичних завдань тощо.

Зважаючи на чисельність нормативно-правових актів, що регламентують відносини у сфері державного управління, при вивченні навчальної дисципліни “Контрольно-наглядові процедури органів юстиції” студентам пропонується здійснювати пошук необхідних актів на інтернет-сайтах:

zakon1.rada.gov.ua – Законодавство України;

www.kmu.gov.ua – Єдиний веб-портал органів виконавчої влади;

www.minjust.gov.ua – сайт Міністерства юстиції України.

Для вивчення навчальної дисципліни рекомендовано таку літературу до усіх тем:

Мартинюк О. А. Проблеми державної реєстрації речових прав на нерухоме майно. *Часопис Київського університету права*. 2014. №3. С. 174–177.

Державна реєстрація актів місцевих державних адміністрацій: загальнотеоретичні аспекти. *Вісник Львівського університету*. Серія юридична. 2013. Випуск 57. С. 11–18.

Бабенко К. Діяльність арбітражних керуючих як об'єкт державного регулювання. *Вісник Національної академії державного управління*. 2012. №12. С. 76–84.

Черниш В. Проблеми здійснення державного контролю за нотаріальною діяльністю в Україні. *Юридична Україна*. 2016. № 7–8. С. 51–55.

Предместніков О. Основні напрямки діяльності органів юстиції зарубіжних країн. *Форум права*. 2017. № 1. С. 162–170.

Микульця І. Напрями удосконалення правового регулювання діяльності органів юстиції України регіонального рівня: деякі питання сьогодення. *Право і суспільство*. 2014. № 1–2. С. 149–153.

**ЗАГАЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН ЛЕКЦІЙ,
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

№ п/ п	Тема	Всього го- дин	У тому числі		
			лек- ції	прак- тичні заня- ття	са- мос- тійна ро- бота
1	Організаційно-правові засади реалізації контрольно-наглядових процедур органами юстиції	9	2	2	5
2	Внутрішній контроль і аудит у системі органів юстиції	9	2	2	5
3	Контрольні процедури органів юстиції у сфері державної реєстрації прав	13	2	4	7
4	Контрольно-наглядові процедури органів державної реєстрації актів цивільного стану	9	2	2	5
5	Контроль за державною реєстрацією нормативно-правових актів	9	2	2	5

6	Контроль органів юстиції за державною реєстрацією друкованих засобів масової інформації	9	2	2	5
7.	Контрольні процедури органів юстиції щодо перевірки суб'єктів первинного фінансового моніторингу	12	2	2	8
8.	Контрольні процедури органів юстиції щодо організації нотаріату й нотаріальної діяльності уповноважених осіб	12	2	2	8
9.	Контрольні процедури органів юстиції за діяльністю арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів)	10	2	2	6
10.	Контрольні процедури органів юстиції за діяльністю судових експертів	8	-	2	6
11.	Контрольні процедури органів юстиції за діяльністю приватних виконавців	10	2	2	6
12.	Контрольні процедури органів юстиції за наданням безоплатної правової допомоги в Україні	10	2	2	6
	Разом:	120	22	26	72

Тема 1. Організаційно-правові засади реалізації контрольно-наглядових процедури органами юстиції

Питання для обговорення

1. Поняття і правові засади державного контролю у сфері юстиції.
2. Класифікація контрольно-наглядових процедур у сфері юстиції.
3. Контрольні повноваження Міністерства юстиції України, методи і форми діяльності.
4. Порядок взаємодії та координації роботи Міністерства юстиції України, його територіальних органів з іншими органами виконавчої влади, що здійснюють контроль у сфері юстиції.

З а в д а н н я

1. Проаналізуйте Положення про Міністерство юстиції України, а також офіційний веб-сайт Мін'юсту (URL: minjust.gov.ua) та визначте, які контрольно-наглядові процедури здійснює цей орган, посилаючись на відповідні пункти Положення.

2. Складіть схему взаємодії та координації суб'єктів, які здійснюють контроль у сфері юстиції: Кабінет Міністрів України, Міністерство юстиції України, міжтериторіальні органи юстиції. Зробіть аналіз їх повноважень у цій сфері.

Список нормативно-правових актів та літератури

Предместніков О. Основні напрямки діяльності органів юстиції зарубіжних країн. *Форум права*. 2017. № 1. С. 162–170.

Микульця І. Напрями удосконалення правового регулювання діяльності органів юстиції України регіонального рівня: деякі питання сьогодення. *Право і суспільство*. 2014. № 1–2.

С. 149–153.

Положення про Міністерство юстиції України, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 р. № 228. *Офіційний вісник України*. 2014. № 54. С. 88.

Про затвердження Положення про міжрегіональні управління Міністерства юстиції України затверджене наказом Міністерства юстиції України 23.06.2011 № 1707/5. *Офіційний вісник України*. 2011. № 49. С. 9.

Положення про Державну службу фінансового моніторингу України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 29 липня 2015 р. № 537. *Офіційний вісник України*. 2015. № 62. С. 109.

Інспекційний портал. URL : <https://inspections.gov.ua/>

Портал Очищення влади в Україні. URL: <https://lustration.minjust.gov.ua>

Тема 2. Внутрішній контроль і аудит у системі органів юстиції

Питання для обговорення

1. Правове регламентування, порядок і мета здійснення внутрішнього контролю в системі органів юстиції в Україні.
2. Принципи здійснення внутрішнього контролю в системі органів юстиції в Україні.
3. Організаційні й правові засади проведення внутрішнього аудиту в системі Міністерства юстиції України.
4. Порядок здійснення внутрішньої оцінки якості внутрішнього аудиту в системі Міністерства юстиції України.

З а в д а н н я

3. Проаналізуйте Положення про Міністерство юстиції України та Інструкцію з організації внутрішнього контролю в системі Міністерства юстиції України й визначте повноваження кожного з суб'єктів внутрішнього контролю.

4. Керуючись положеннями Порядку проведення внутрішнього аудиту в системі Міністерства юстиції України, *визначте процедуру і строки складання Плану проведення внутрішнього аудиту територіального підрозділу Міністерства юстиції України, порядок збору аудиторських доказів, порядок складання аудиторського звіту.*

5. На підставі аналізу Типової посадової інструкції спеціаліста з внутрішнього аудиту *вказіть права й обов'язки спеціаліста з внутрішнього аудиту. Проаналізуйте, які вимоги ставляться до особи, яка претендує на зайняття цієї посади.*

Список нормативно-правових актів та літератури

Положення про Міністерство юстиції України, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 р. № 228. *Офіційний вісник України*. 2014. № 54. С. 88.

Інструкція з організації внутрішнього контролю в системі Міністерства юстиції України: наказ Міністерства юстиції України від 06.11.2014 р. № 1864/5. *Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України*. URL : <https://minjust.gov.ua/m/4239>.

Про затвердження Порядку проведення внутрішнього аудиту в системі Міністерства юстиції України: наказ Міністерства юстиції України 23.09.2016 р. № 2781/5. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/card/v2781323-16>.

Про затвердження типової посадової інструкції спеціаліста з внутрішнього аудиту: наказ Міністерства юстиції України від 06.08.2018 р. № 2551/5. *Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України*. URL : <https://minjust.gov.ua/m/4239>.

Типова посадова інструкція спеціаліста з внутрішнього аудиту територіального органу юстиції, установи та організації, що належать до сфери управління Міністерства юстиції України, затверджена наказом Міністерства юстиції України від 12.12.2016 р. № 3621/5. *Офіційний веб-сайт Міністерства юс-*

тиції України. URL : <https://minjust.gov.ua/m/4239>.

Порядок формування справ внутрішнього аудиту, їх зберігання, використання та передачі в системі Міністерства юстиції України : наказ Міністерства юстиції України від 16.02.2018 р. № 389/5. *Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України*. URL : <https://minjust.gov.ua/m/4239>.

Порядок здійснення внутрішньої оцінки якості внутрішнього аудиту в системі Міністерства юстиції України : наказ Міністерства юстиції України від 30.08.2017 р. № 2773/5. *Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України*. URL : <https://minjust.gov.ua/m/4239>.

Про затвердження Критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження діяльності апарату Міністерства юстиції України, його територіальних органів, підприємств, установ, організацій, що належать до сфери управління Міністерства юстиції України, здійснюється відбір об'єктів для проведення планових внутрішніх аудитів та визначається періодичність проведення таких аудитів: наказ Міністерства юстиції від 24.04.2017 р. № 1383/5. *Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України*. URL : <https://minjust.gov.ua/m/4239>.

Тема 3. Контрольно-наглядові процедури органів юстиції у сфері державної реєстрації

Практичне заняття № 1

Питання для обговорення

1. Контрольні процедури органів юстиції у сфері державної реєстрації речових прав на нерухому майно та їх обтяжень.

2. Контрольні процедури органів юстиції у сфері державної реєстрації юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, і фізичних осіб-підприємців.

Завдання

6. До адміністративного суду звернулося ТОВ «Оберіг» із позовними вимогами до Комісії з питань розгляду скарг у

сфері держаної реєстрації Міністерства юстиції України щодо визнання незаконним і скасування висновку цієї Комісії; визнання незаконним і скасування наказу Міністерства юстиції України «Про скасування рішення про державну реєстрацію прав та їх обтяжень» щодо держаної реєстрації права приватної власності на незавершене будівництво бази відпочинку за цим ТОВ.

Позивач указував, що Колегією з розгляду скарг на рішення, дії або бездіяльність державного реєстратора, суб'єктів державної реєстрації, територіальних органів Міністерства юстиції неправомірно прийнято висновок, а Мін'юстом видано наказ, яким скасовано рішення про державну реєстрацію прав та їх обтяжень на об'єкт незавершеного будівництва за позивачем. Так, Колегія у день розгляду скарги направила простим поштовим відправленням на адресу ТОВ повідомлення про те, що відбудеться розгляд скарги, що підтверджується відбитком поштового штемпеля на конверті. До повідомлення було додано копію скарги, але без копій доданих до неї документів.

Зробіть юридичний аналіз ситуації. Чи допущені Колегією під час розгляду скарги порушення? Яке рішення має прийняти суд? Визначте порядок розгляду скарг у сфері держаної реєстрації.

7. Гр. С. звернувся зі скаргою до Колегії з розгляду скарг на рішення, дії або бездіяльність державного реєстратора, суб'єктів державної реєстрації, територіальних органів Міністерства юстиції щодо неправомірних дій приватного нотаріуса, який посвідчив договір купівлі-продажу квартири, здійснив відповідні реєстраційні дії і вніс відомості до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно на підставі договору купівлі-продажу квартири з підробленим підписом гр. С. та без його відома.

Зробіть юридичний аналіз ситуації. Які реквізити мають бути відображені у скарзі й які документи необхідно до неї долучити, щоб скарга була прийнятною? Вкажіть підстави відмови Колегії у задоволенні скарги.

Список нормативно-правових актів та літератури

Мартинюк О.А. Проблеми державної реєстрації речових прав на нерухоме майно. *Часопис Київського університету права*. 2014. №3. С. 174–177.

Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень : Закон України від 01.07.2004 р. № 1952. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 51. Ст. 553.

Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003 р. № 755. *Там само*. 2003. № 31. Ст. 263.

Про затвердження Порядку розгляду скарг у сфері державної реєстрації: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 р. № 1128. *Офіційний вісник України*. 2016. № 2. Ст. 750.

Про затвердження Порядку здійснення Міністерством юстиції контролю за діяльністю у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень і державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 21.12.2016 р. № 990. *Офіційний вісник України*. 2017. № 2. С. 167.

Про затвердження Положення про Колегію з розгляду скарг на рішення, дії або бездіяльність державного реєстратора, суб'єктів державної реєстрації, територіальних органів Міністерства юстиції : затв. наказом Міністерства юстиції України від 09.01.2020 р. № 37/5. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE34307.html.

Практичне заняття № 2

Питання для обговорення

1. Порядок утворення й повноваження Колегії з розгляду скарг на рішення, дії або бездіяльність державного реєстра-

тора, суб'єктів державної реєстрації, територіальних органів Міністерства юстиції.

2. Порядок подання скарг у сфері державної реєстрації.

3. Порядок розгляду скарг у сфері державної реєстрації.

8. Гр. П, який є одноособовим засновником і директором фермерського господарства «Промінь», 15.08.2019 р. звернувся зі скаргою до Колегії з розгляду скарг на рішення, дії або бездіяльність державного реєстратора, суб'єктів державної реєстрації, територіальних органів Міністерства юстиції щодо неправомірних дій державного реєстратора, який 10.08.2019 р. здійснив реєстраційні дії та вніс відомості до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань щодо зміни засновника й директора цього фермерського господарства.

Гр. П. вказував на те, що реєстраційні дії було проведено на підставі судового рішення, яке було підроблено. Крім того, 11.08.2019 р. групою невідомих осіб було проведено захоплення елеватору, де зберігався зібраний фермерським господарством врожай, а отже, фактично здійснено рейдерське захоплення фермерського господарства «Промінь».

1) Зробіть юридичний аналіз ситуації. Складіть проєкт скарги, скориставшись типовою скаргою, що розміщена за посиланням : URL : minjust.gov.ua/m/4628. Чи буде задоволено скаргу гр. П.?

2) Проаналізуйте Положення про Колегію з розгляду скарг на рішення, дії або бездіяльність державного реєстратора, суб'єктів державної реєстрації, територіальних органів Міністерства юстиції. Визначте порядок розгляду скарг, які належать до її компетенції. Складіть проєкт Висновку Колегії.

Список нормативно-правових актів та літератури

Сумакова О. Як правильно оформити скаргу до Антирейдерської комісії. *Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції*

України. URL: <https://minjust.gov.ua/news/ministry/olena-sukmanova-yak-pravilno-oformiti-skargu-do-antireyderskoj-komisii>.

Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень : Закон України від 01.07.2004 р. № 1952. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 51. Ст. 553.

Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003 р. № 755. *Там само*. 2003. № 31. С. 263.

Про затвердження Порядку розгляду скарг у сфері державної реєстрації: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 р. № 1128. *Офіційний вісник України*. 2016. № 2. С. 750.

Про затвердження Порядку здійснення Міністерством юстиції контролю за діяльністю у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень і державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 21.12.2016 р. № 990. *Там само*. 2017. № 2. С. 167.

Про заходи щодо посилення збереження та захисту даних Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: затв. наказом Міністерства юстиції України від 18.07.2019 р. № 2185/5. *Там само*. 2019. № 54. С. 250.

Порядок надання ідентифікаторів доступу до Єдиних та Державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України: затв. наказом Міністерства юстиції України від 15.12.2015 р. № 2586/5. *Там само*. 2015 р., № 98, С. 250.

Про затвердження Положення про Колегію з розгляду скарг на рішення, дії або бездіяльність державного реєстратора, суб'єктів державної реєстрації, територіальних органів Міністерства юстиції : затв. наказом Міністерства юстиції України від 09.01.2020 р. № 37/5. URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/RE34307.html.

Тема 4. Контрольні процедури органів юстиції у сфері державної реєстрації актів цивільного стану

Питання для обговорення

1. Контрольні повноваження відділів державної реєстрації актів цивільного стану міжрегіональних управлінь Міністерства юстиції України.

2. Порядок, умови і строки зберігання книг державної реєстрації актів цивільного стану, метричних книг у відділах державної реєстрації актів цивільного стану та їх передачі до державних архівів.

Завдання

9. Проаналізуйте Положення про Міністерство юстиції України й Положення про Міжтериторіальні управління Міністерства юстиції України, назвіть норми, які передбачають здійснення контролю у сфері державної реєстрації актів цивільного стану.

10. Відділом державної реєстрації актів цивільного стану Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції проведено контрольні заходи щодо діяльності виконавчого комітету К-кої селищної ради у сфері державної реєстрації актів цивільного стану. Було виявлено порушення чинного законодавства, допущені службовими особами, зокрема, порушення порядку обліку і зберігання бланків свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану, книг про державну реєстрацію актів цивільного стану, метричних книг.

Які заходи можуть бути застосовані до службових осіб виконавчого комітету К-кої селищної ради у сфері державної реєстрації актів цивільного стану?

11. Керуючись положеннями Порядку, умов і строків зберігання книг державної реєстрації актів цивільного стану, метричних книг у відділах державної реєстрації актів цивільного стану та їх передачі до державних архівів (URL :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0998-16>), *складіть проекти таких документів*: Аркуш перевіряння наявності та стану справ постійного зберігання; Акт перевіряння наявності та стану справ постійного зберігання; Акт приймання-передавання справ (документів) на постійне зберігання; Акт про передачу книг державної реєстрації актів цивільного стану, метричних книг та обліково-довідкового апарату до них.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про державну реєстрацію актів цивільного стану : Закон України від 01.01.2017 р. № 1774. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 38. С. 1381.

Положення про Міністерство юстиції України, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 р. № 228. *Офіційний вісник України*. 2014. № 54. С. 88.

Положення про міжрегіональні управління Міністерства юстиції України, затв. наказом Міністерства юстиції України 23.06.2011 р. № 1707/5. *Офіційний вісник України*. 2011. № 49. С. 9.

Про затвердження Типового положення про відділи державної реєстрації актів цивільного стану міжрегіональних управлінь Міністерства юстиції України : наказ Міністерства юстиції України від 11.04.2016 р. № 1079/5. *Офіційний вісник України*. 2016. №29. С.159.

Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян : Постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2007 р. № 1064. *Офіційний вісник України*. 2007. № 65. Ст.11.

Про затвердження форм звітності з питань державної реєстрації актів цивільного стану та Інструкції про ведення звітності відділами державної реєстрації актів цивільного стану: наказ Міністерства юстиції України від 24.01.2013 р. № 169/5. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0189-13/paran23#n23>.

Про затвердження деяких нормативно-правових актів з

питань державної реєстрації актів цивільного стану: наказ Міністерства юстиції України від 30.12.2013 р. № 2804/5. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України».* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2241-13>.

Тема 5. Контроль органів юстиції за державною реєстрацією нормативно-правових актів

Питання для обговорення

1. Порядок проведення державної реєстрації нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади.
2. Порядок проведення антикорупційної експертизи.
3. Порядок проведення гендерно-правової експертизи.

Завдання

12. Міністерством юстиції України проведено планову перевірку в Міністерстві фінансів України щодо додержання законодавства про державну реєстрацію нормативно-правових актів і виявлено низку не зареєстрованих наказів.

Які заходи може вжити Міністерство юстиції України до Міністерства фінансів України і відповідальних посадових осіб за результатами такої перевірки?

13. Проаналізуйте Постанову Кабінету Міністрів України від 17 липня 2019 р. № 681 «Про оптимізацію надання адміністративних послуг у сфері пенсійного забезпечення» (URL : www.kmi.gov.ua/nras/pro-optimizaciju-nadannya-admini-681) на наявність корупціогенних факторів, що сприяють або можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень, а також підготуйте проєкт Висновку антикорупційної експертизи чинного нормативно-правового акта.

Список нормативно-правових актів та літератури

Державна реєстрація актів місцевих державних адміністрацій: загальнотеоретичні аспекти. *Вісник Львівського універ-*

ситету. Серія юридична. 2013. Випуск 57. С. 11–18.

Про затвердження Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.1992 р. № 731. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/731-92-%D0%BF>

Порядок подання нормативно-правових актів на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України та проведення їх державної реєстрації : затв. наказом Міністерства юстиції України 12.04.2005 р. № 34/5. *Офіційний вісник України*. 2005. №15. Ст. 312.

Питання проведення гендерно-правової експертизи : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.11.2018 р. № 997. *Там само*. 2018. № 96. Ст.40.

Про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади : Указ Президента України від 03.10.1992 р. № 493/92. *Збірник указів Президента України*. 1992. № 4.

Деякі питання проведення антикорупційної експертизи : наказ Міністерства юстиції України від 18.03.2015 р. № 383/5. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z0303-15>.

Про затвердження Методології проведення антикорупційної експертизи : Наказ Міністерства юстиції України від 24.04.2017 р. № 1393/5. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/v1395323-17>.

Типова інструкція з діловодства в міністерствах, інших центральних та місцевих органах виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 55. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF#n593>.

Типова інструкція з документування управлінської інформації в електронній формі та організації роботи з електрон-

ними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 55. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL :<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF#n18>.

Тема 6. Контроль органів юстиції за державною реєстрацією друкованих засобів масової інформації

Питання для обговорення

1. Порядок державної реєстрації друкованих засобів масової інформації.
2. Порядок державної реєстрації інформаційних агентств.
3. Порядок ведення Державного реєстру друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності.

Завдання

14. Л-ка міська рада прийняла рішення про заснування газети місцевої сфери розповсюдження «Наша громада», для чого 12.01.2018 р. до Міністерства юстиції України подано пакет реєстраційних документів. Однак 15.03.2018 р. Л-ка міська рада отримала рішення з відмовою у проведенні державної реєстрації газети у зв'язку із неправильним оформленням заяви, а саме через відсутність програмних цілей і тематичної спрямованості газети.

Зробіть юридичний аналіз ситуації. Які відомості мають бути вказані у заяві про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації? Визначте порядок реєстрації засобів масової інформації загальнодержавних, регіональних, місцевої сфери розповсюдження.

15. Суд прийняв рішення про припинення випуску друкованого засобу масової інформації у зв'язку з ліквідацією юридичної особи, яка є засновником цього видання. Про своє

рішення суд повідомив Міністерство юстиції України.

Який орган може прийняти рішення про припинення випуску друкованого засобу масової інформації та в якому порядку відбувається таке припинення.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про політичні партії : Закон України від 05.04.2001 р. № 2365. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 23. Ст. 118.

Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні : Закон України від 16.11.1992 р. № 2782. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. №1. Ст. 1.

Про державну реєстрацію друкованих засобів масової інформації, інформаційних агентств та розміри реєстраційних зборів : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.11.1997 р. № 1287. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1287-97-%D0%BF>.

Про затвердження Положення про державну реєстрацію друкованих засобів масової інформації в Україні та Положення про державну реєстрацію інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності : наказ Міністерства юстиції України від 21.02.2006 р. №12/5. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z0174-06>.

Положення про Державний реєстр друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності: наказ Міністерства юстиції України від 21.06.2007 р. № 412/5. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0689-07>.

Тема 7. Контрольно-наглядові процедури органів юстиції щодо перевірки суб'єктів первинного фінансового моніторингу

Питання для обговорення

1. Правові засади проведення органами Міністерства юстиції України перевірки суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

2. Види контролю, що застосовуються органами Міністерства юстиції України для перевірки суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

3. Порядок проведення перевірки органами Міністерства юстиції України суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

4. Санкцій, що застосовуються до суб'єктів первинного фінансового моніторингу за порушення вимог законодавства, що регулює діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню поширення зброї масового знищення.

Завдання

16. Адвокатське бюро «П.» звернулося до Окружного адміністративного суду міста Київ з адміністративним позовом до Міністерства юстиції України, в якому просить суд скасувати Постанову від 11.12.2019 р. про застосування санкцій за порушення вимог законодавства, що регулює діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню поширення зброї масового знищення, винесену Комісією щодо притягнення до відповідальності Адвокатського бюро «П.» як таку, що винесена з порушенням норм чинного законодавства України (накладено штраф у розмірі 1200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян).

В обґрунтування позовних вимог Адвокатське бюро «П.» зазначає, що Мін'юстом проведено плану безв'їзну пе-

ревірку суб'єкта первинного фінансового моніторингу щодо дотримання ним вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу, за результатом якої складено акт від 08.11.2019 р.

В акті перевірки встановлено наступні порушення: відсутнє підтвердження бездоганної ділової репутації відповідального працівника, відсутня посадова інструкція відповідального працівника; відсутнє підтвердження досвіду роботи відповідального працівника не менше року у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню поширення зброї масового знищення або у відповідній сфері діяльності суб'єкта.

Адвокатське бюро «П.» вважає, що вказані порушення є незначними порушеннями організацій діяльності суб'єкта, що здійснює адвокатську діяльність, та не можуть тягти накладення санкції за порушення вимог законодавства, що регулює діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню поширення зброї масового знищення.

Чи обґрунтовані доводи Адвокатського бюро «П.»? Яке рішення має прийняти суд?

17. Згідно з протоколом про адміністративне правопорушення від 20.12.2019 р., складеного уповноваженою особою Держфінмоніторингу України, винесено вимогу стосовно усунення порушень законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню поширення зброї масового знищення від 03.10.2019 р., відповідно до якої генеральному директору ТОВ «Юрисконсульт», основними видом діяльності якого є надання юридичних послуг, необхідно було у строк до 13.11.2019 р. усунути порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню поширення зброї масового знищення, а саме: ТОВ «Юрисконсульт» як суб'єкт первинного фінансового монітори-

нгу мав стати на облік у спеціально уповноваженому органі та до 13.11.2019 р. письмово повідомити про це уповноважену особу Держфінмоніторингу. Генеральний директор ТОВ «Юрисконсульт» ці вимоги у вказані строки не виконав. Отже, у його діях вбачається склад адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 188-34 КУпАП, на підставі якої його було притягнуто до відповідальності.

Чи правомірно притягнуто до адміністративної відповідальності Генерального директора ТОВ «Юрисконсульт»? Хто уповноважений здійснювати перевірки щодо дотримання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню поширення зброї масового знищення суб'єктів господарювання, що надають юридичні послуги?

18. Наказом Центрально-Західного міжрегіонального управління Міністерства юстиції від 15.11.2019 р. призначено проведення планової виїзної перевірки приватного нотаріуса Ц, щодо дотримання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню поширення зброї масового знищення. Проведення перевірки було включено до плану проведення перевірок на відповідний квартал. Про це було повідомлено приватного нотаріуса Ц, за 5 робочих днів шляхом надіслання повідомлення на e-mail. Перевірка тривала 8 робочих днів і проходила одноособово уповноваженим працівником Центрально-Західного міжрегіонального управління Міністерства юстиції.

За результатами планової перевірки складено у двох примірниках акт перевірки дотримання вимог законодавства у сфері запобігання й протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню поширення зброї масового знищення, один з яких був вручений під особистий підпис приватному нотаріусу Ц.

Зробіть юридичний аналіз ситуації. Чи було додержано

уповноваженими суб'єктами Мін'юсту порядок проведення перевірки?

Керуючись положеннями Порядку проведення перевірок Міністерством юстиції України та його територіальними органами суб'єктів первинного фінансового моніторингу, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 13.05.2015 р. № 673/5, складіть проекти Посвідчення на право проведення (планової/позапланової) перевірки; Запиту про надання документів, необхідних для проведення перевірки; Акта перевірки дотримання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню поширення зброї масового знищення.

С п и с о к н о р м а т и в н о - п р а в о в и х а к т і в т а л і т е р а т у р и

Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 14.10.2014 р. № 1702-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 50-51. С. 3250.

Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 27. С.1438.

Інструкція з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення, затв. наказом Міністерства юстиції України від 12.03.2016 р. № 672/5. *Офіційний вісник України*. 2016. № 24. С. 844.

Порядок проведення перевірок Міністерством юстиції України та його територіальними органами суб'єктів первинного фінансового моніторингу, затв. наказом Міністерства юстиції України від 13.05.2015 р. № 673/5. *Офіційний вісник України*. 2015. № 41. С. 128.

Порядок ведення Державною службою фінансового моніторингу обліку суб'єктів первинного фінансового моніторингу, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2015

р. № 552. *Офіційний вісник України*. 2015. № 64. С. 280.

Порядок розгляду справ про порушення вимог законодавства, що регулює діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, та застосування санкцій, затв. наказом Міністерства юстиції України від 28.05.2015 р. № 810/5. *Офіційний вісник України*. 2015. № 46. С. 268.

Положення про Комісію Міністерства юстиції України з питань застосування санкцій за порушення вимог законодавства, що регулює діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, затв. наказом Міністерства юстиції України від 28.05.2015 р. № 811/5. *Офіційний вісник України*. 2015. № 46. С. 273.

Критерії ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, затв. наказом Міністерства фінансів України від 08.07.2016 р. № 584. *Офіційний вісник України*. 2016. № 63. С. 34.

Форми обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, які надаються суб'єктами затв. наказом Міністерства фінансів України від 29.01.2016 р. № 24. *Офіційний вісник України*. 2016. № 22. С. 179.

Порядок про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство юстиції України, затв. наказом Міністерства юстиції України від 18.06.2015 р. № 999/5. *Офіційний вісник України*. 2015. № 52. С. 518.

Рекомендації для зниження ризику шахрайських операцій : лист Національного банку України від 04.07.2018 р. № 57-0009/36366. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v3636500-18>.

Тема 8. Контрольно-наглядові процедури органів юстиції у сфері нотаріату

Питання для обговорення

1. Порядок проведення перевірки організації роботи державних нотаріальних контор, державних нотаріальних архівів, організації нотаріальної діяльності приватних нотаріусів.
2. Порядок сертифікації робочого місця нотаріуса.
3. Порядок проведення перевірки дотримання державними і приватними нотаріусами порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства.
4. Правила професійної етики нотаріусів України.
5. Вища кваліфікаційна комісія нотаріату: порядок формування й повноваження.

Завдання

19. Нотаріус державної нотаріальної контори звернулася до суду із позовом, в якому просить суд визнати протиправним і скасувати наказ Західного міжрегіонального управління Міністерства юстиції від 12.09.2019 р. про зупинення нотаріальної діяльності нотаріуса державної нотаріальної контори Львівського міського нотаріального округу Н.

В обґрунтування позовних вимог нотаріус Н. зазначила, що наказом від 24.02.2019 р. було призначено планову перевірку організації нотаріальної діяльності, дотримання порядку вчинення нотаріальних дій і виконання правил нотаріального діловодства нотаріуса Н. у строк з 28 лютого по 28 березня 2019 р. Листом від 28.02.2019 р. їй було повідомлено про проведення вказаної перевірки. Листом від 02.03.2019 р. нотаріус Н. повідомила Західне міжрегіональне управління про перебування на лікарняному і висловила пропозицію перенести строк планової перевірки. У подальшому вона ще декілька разів повідомляла Західне міжрегіональне управління про продовження перебування на лікарняному та, відповідно, зупинення нотаріальної діяльності, зокрема, у періоди з 04.04.2019 р. по 13.05.2019 р., з 12.07.2019 р. по 01.08.2019 р., з 20.08.2019 р. по

26.08.2019 р. (у зв'язку з хворобою малолітньої дитини), в обґрунтування чого надала медичні довідки. Із 09.09.2019 р. нотаріус Н. продовжила здійснення нотаріальної діяльності, проте 16.09.2019 р. під час здійснення нотаріальних дій вона не змогла увійти до Єдиних і Державних реєстрів інформаційної мережі Міністерства юстиції України, що використовуються у професійній діяльності, оскільки, як стало відомо пізніше, їй було обмежено доступ відповідним наказом Західного міжрегіонального управління. Підставою для видання цього наказу вказано необґрунтовану відмову нотаріуса Н. від надання документів для проведення планової комплексної перевірки організації нотаріальної діяльності, а також ненадання пояснень щодо використання спеціальних бланків нотаріальних документів у період з червня по липень 2019 р. На думку нотаріуса Н., вимога про надання документів для перевірки, тобто переміщення їх за межі нотаріальної контори, суперечить вимогам Закону України «Про нотаріат» і Порядку № 357/5 від 17.02.2014 р., якими передбачено проведення перевірки у приміщенні, де розташовано робоче місце нотаріуса. Крім того, члени комісії жодного разу не приходили у визначені строки проведення планової перевірки до приміщення, де розташоване робоче місце нотаріуса; не складали актів про ухилення від перевірки або відмову від надання необхідних документів на вимогу членів комісії. У той же час перебування нотаріуса на лікарняному не може розглядатися як ухилення від контрольних заходів і відмова від надання документів, у зв'язку із чим цей наказ є неправомірним і підлягає скасуванню.

Дайте юридичний аналіз ситуації. Чи обґрунтовані доводи нотаріуса Н.? Яке рішення має прийняти суд?

20. Приватний нотаріус Т. звернулася до суду з адміністративним позовом до Південно-Західного міжрегіонального управління Міністерства юстиції, в якому просить визнати незаконним рішення про відмову у сертифікації робочого місця (контори) приватного нотаріуса. В обґрунтування позову вона зазначає наступне. На підставі її заяви від 01.12.2019 р. головним спеціалістом відділу з питань нотаріату Південно-Західного міжрегіонального управління винесено наказ про

проведення перевірки відповідності приміщення для розташування робочого місця від 07.12.2019 р. За результатами проведеної сертифікації приміщення для розташування робочого місця (контори) приватного нотаріуса встановлено відсутність у ньому функціонуючих засобів пожежної сигналізації, у зв'язку з чим у сертифікації робочого місця (контори) відмовлено.

Дайте юридичний аналіз ситуації. Яке рішення має прийняти суд? Складіть проєкт адміністративного позову про оскарження приватним нотаріусом рішення про відмову сертифікації робочого місця.

21. За зверненням ТОВ «Світанок» до Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції щодо допущених порушень приватним нотаріусом В. при вчиненні нотаріальних дій, прийнятті рішень і внесенні відомостей до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно щодо державної реєстрації права власності останнім було проведено позапланову перевірку діяльності цього приватного нотаріуса. Перевірка проводилася на підставі наказу від 03.12.2019 р. «Про проведення комплексної позапланової перевірки організації нотаріальної діяльності приватного нотаріуса Київського міського нотаріального округу В.».

Дату проведення перевірки визначено 09.12.2019 р., однак приватний нотаріус не допустив комісію до перевірки. Свою позицію він обґрунтував тим, що графік проведення позапланової комплексної перевірки приватного нотаріуса В. не оприлюднювався шляхом розміщення на сайті головного управління юстиції і він не був повідомлений у належний спосіб про її проведення.

У зв'язку з необґрунтованою відмовою приватного нотаріуса В. від надання документів та недопуском комісії до позапланової перевірки організації нотаріальної діяльності та виконання правил нотаріального діловодства Центральним міжрегіональним управлінням було винесено наказ від 24.12.2019 р. «Про тимчасове зупинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса В.».

Проаналізуйте ситуацію. Чи правомірно проведена комплексна позапланова перевірка організації нотаріальної діяльності приватного нотаріуса В.? Визначте підстави й порядок проведення позапланової перевірки організації нотаріальної діяльності приватного нотаріуса, державних нотаріальних контор.

Список нормативно-правових актів та літератури

Черниш В. Проблеми здійснення державного контролю за нотаріальною діяльністю в Україні. *Юридична Україна*. 2016. № 7–8. С. 51–55.

Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 35, / 35–36, 37/. Ст. 1358.

Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 р. № 3425-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 39. Ст. 383.

Положення про Міністерство юстиції України, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 р. № 228. *Офіційний вісник України*. 2014. № 54. С. 88.

Положення про Вищу кваліфікаційну комісію нотаріату, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 31.08.2011 р. № 923. *Офіційний вісник України*. 2011. № 67. С. 70.

Про затвердження Положення про міжрегіональні управління Міністерства юстиції України затвержене наказом Міністерства юстиції України 23.06.2011 № 1707/5. *Офіційний вісник України*. 2011. № 49. С. 9.

Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затв. наказом Міністерства юстиції України від 22.02.2012 р. № 296/5. *Офіційний вісник України*. 2012. № 17. С. 66.

Правила ведення нотаріального діловодства, затв. наказом Міністерства юстиції України 22.12.2010 р. № 3253/5. *Офіційний вісник України*. 2010. № 98. С. 164.

Положення про вимоги до робочого місця (контори) приватного нотаріуса та здійснення контролю за організацією

нотаріальної діяльності, затв. наказом Міністерства юстиції України від 23.03.2011 р. № 888/5. *Офіційний вісник України*. 2011. № 25. С. 41.

Порядок проведення перевірки організації роботи державних нотаріальних контор, державних нотаріальних архівів, організації нотаріальної діяльності приватних нотаріусів, дотримання державними і приватними нотаріусами порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства, затверджене наказом Міністерства юстиції України від 17.02.2014 р. № 357/5. *Офіційний вісник України*. 2014. № 16. С. 246.

Положення про Єдиний реєстр довіреностей, затв. наказом Міністерства юстиції України від 28.12.2006 р. № 111/5. *Офіційний вісник України*. 2006. № 52. С. 421.

Порядок проходження уповноваженими посадовими особами органу місцевого самоврядування стажування в державній нотаріальній конторі або у приватного нотаріуса з питань оформлення спадкових прав, затв. наказом Міністерства юстиції України від 25.05.2015 р. № 779/5. *Офіційний вісник України*. 2015. № 44. С. 150.

Правила професійної етики нотаріусів України, затв. наказом Міністерства юстиції України від 04.10.2013 р. № 2104/5. *Офіційний вісник України*. 2013. № 82. С. 580.

Тема 9. Контрольні процедури органів юстиції за діяльністю арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів)

Питання для обговорення

1. Контрольні процедури органів юстиції за діяльністю арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) та їх саморегулювальної організації.

2. Арбітражний керуючий: порядок набуття статусу. Кодекс професійної етики арбітражного керуючого.

3. Кваліфікаційна комісія арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів): порядок фо-

рмування та повноваження.

4. Правові засади відповідальності арбітражних керуючих.

5. Дисциплінарна комісія арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів): порядок формування та повноваження.

З а в д а н н я

22. Південним міжрегіональним управлінням Міністерства юстиції України з 05.11.2019 р. по 10.11.2019 р. проведено позапланову перевірку діяльності арбітражного керуючого С. Під час перевірки встановлено подання арбітражним керуючим не в повному обсязі в установлений строк документів обов'язкової звітності. За результатами перевірки складено Довідку, на підставі якої контролюючий орган у подальшому склав Акт перевірки діяльності арбітражного керуючого.

Зробіть юридичний аналіз ситуації. Визначте порядок і підстави проведення планових і позапланових перевірок діяльності арбітражного керуючого.

23. Дисциплінарною комісією 10.07.2019 р. арбітражного керуючого притягнуто до дисциплінарної відповідальності та позбавлено права на здійснення діяльності арбітражного керуючого. Він оскаржив Акт, посилаючись на те, що у дорученні на проведення перевірки не вказана підстава проведення перевірки, порушено строки проведення перевірки, повідомлення про проведення позапланової перевірки вручене йому в день проведення перевірки.

Зробіть юридичний аналіз ситуації. Визначте порядок накладення на арбітражних керуючих дисциплінарних стягнень за результатами заходів контролю.

С п и с о к н о р м а т и в н о – п р а в о в и х а к т і в т а л і т е р а т у р и

Бабенко К. Діяльність арбітражних керуючих як об'єкт державного регулювання. *Вісник Національної академії державного*

вного управління. 2012. №12. С. 76–84.

Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019 р. № 19. С. 5.

Про затвердження Порядку контролю за діяльністю арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів): наказ Міністерства юстиції України від 27.06.2013 р. № 1284/5. *Офіційний вісник України*. 2013. № 52. С. 646.

Тема 10. Контрольні процедури органів юстиції за діяльністю судових експертів

Питання для обговорення

1. Контрольні процедури органів юстиції за дотриманням судовими експертами нормативно-правових актів із питань судово-експертної діяльності.

2. Центральна експертно-кваліфікаційної комісія при Міністерстві юстиції України: порядок формування й повноваження.

3. Порядок видачі свідоцтва про присвоєння кваліфікації судового експерта, його дубліката, переоформлення й анулювання свідоцтва.

4. Відповідальність судового експерта: правові засади й порядок притягнення.

Завдання

24. Західним міжрегіональним управлінням юстиції проведено планову перевірку діяльності судового експерта К. Про проведення перевірки експерта К. повідомлено за 10 календарних днів. Однак у перший день проведення перевірки судовий експерт К. відмовився впускати перевіряючих до приміщення, а у подальшому не надав частину висновків судових експертиз на рецензування.

За результатами перевірки скалено Акт перевірки. Також у зв'язку із створенням з боку судового експерта перешкод

під час проведення перевірки порушено питання про притягнення його до дисциплінарної відповідальності.

Зробіть юридичний аналіз ситуації. Визначте, який порядок проведення планової перевірки діяльності судового експерта.

25. Північно-східним міжрегіональним управлінням юстиції за результатами проведеної перевірки судового експерта притягнуто до дисциплінарної відповідальності й застосовано дисциплінарне стягнення у виді призупинення дії свідцтва судового експерта строком на 3 місяці.

Зробіть юридичний аналіз ситуації. Хто уповноважений притягати до дисциплінарної відповідальності судового експерта? Який порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності судового експерта? Які заходи дисциплінарної відповідальності можуть бути застосовані до судового експерта? Складіть проект рішення щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності судового експерта.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про судову експертизу : Закон України від 25.02.1994 р. № 4038-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1994 р. № 28. Ст. 232.

Інструкція про особливості здійснення судово-експертної діяльності атестованими судовими експертами, що не працюють у державних спеціалізованих експертних установах, затв. наказом Міністерства юстиції України від 12.12.2011 р. № 3505/5. *Офіційний вісник України*. 2011. № 98. С. 134.

Положення про експертно-кваліфікаційні комісії та ате-стацію судових експертів, затв. наказом Міністерства юстиції України від 03.03.2015 р. № 301/5. *Офіційний вісник України*. 2015. № 17. С. 278.

Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень, затв. наказом Міністерства юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5. *Офіційний вісник України*. 1998. № 46. С. 172.

Порядок присвоєння кваліфікаційних класів судових експертів працівникам науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України, затв. наказом Міністерства юстиції України від 30.12.2011 р. № 3660/5. *Офіційний вісник України*. 2012. № 3. С. 151.

Тема 11. Контрольні процедури органів юстиції за діяльністю приватних виконавців

Питання для обговорення

1. Кваліфікаційні вимоги до приватного виконавця.
2. Кваліфікаційна комісія приватних виконавців: порядок формування та повноваження.
3. Кодекс професійної етики приватного виконавця.
4. Контроль Міністерства юстиції України за діяльністю приватного виконавця.
5. Контроль Ради приватних виконавців України за діяльністю приватного виконавця.
6. Дисциплінарна відповідальність приватних виконавців: підстави для притягнення та дисциплінарні стягнення.
7. Дисциплінарна комісія приватних виконавців: порядок формування й повноваження.
8. Дисциплінарне провадження відносно приватних виконавців.

Завдання

26. Наказом Міністерства юстиції України затверджено склад Кваліфікаційної комісії приватних виконавців. До неї увійшло 10 членів, чотири з яких призначено Міністерством юстиції України з голів територіальних управлінь юстиції областей, чотири – з'їздом приватних виконавців України, один – Радою суддів України та один – Радою адвокатів України. Головою Комісії обрано представника від Ради суддів України. У наказі вказувалося, що строк повноважень членів Кваліфікаційної комісії становить три роки.

Один із претендентів, який виявив намір здійснювати діяльність приватного виконавця, і не був допущений цим складом Кваліфікаційної комісії приватних виконавців до складання кваліфікаційного іспиту, вказував на нелегітимність цього складу Комісії та оскаржив наказ Міністерства юстиції України до суду, посилаючись на чисельні порушення.

Зробіть юридичний аналіз ситуації. Який порядок формування Кваліфікаційної комісії приватних виконавців?

27. Рада приватних виконавців України внесла подання до Дисциплінарної комісії приватних виконавців про притягнення приватного виконавця М. до дисциплінарної відповідальності за порушення Кодексу професійної етики приватного виконавця. Приватного виконавця М. притягнуто до дисциплінарної відповідальності та винесено догану.

Ознайомтеся з Кодексом професійної етики приватного виконавця, визначте, яких принципів повинен дотримуватися у своїй діяльності приватний виконавець. З'ясуйте порядок і підстави здійснення контрольних заходів щодо приватних виконавців Радою приватних виконавців України та Міністерством юстиції України.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про виконавче провадження : Закон України від 02.06.2016 р. № 1404. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 30. С. 5.

Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів : Закон України від 02.06.2016 р. № 1403-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 29. С. 5.

Положення про Міністерство юстиції України, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 р. № 228. *Офіційний вісник України*. 2014. № 54. С. 88.

Про затвердження Інструкції з організації примусового ви-

конання рішень : наказ Міністерства юстиції України від 02.04.2012 р. № 512/5. *Офіційний вісник України*. 2012. № 27. С. 23.

Про затвердження Правил ведення діловодства та архіву в органах державної виконавчої служби та приватними виконавцями : наказ Міністерства юстиції України від 07.06.2017 р. № 1829/5. *Офіційний вісник України*. 2017. №51. С.145.

Про затвердження Положення про Дисциплінарну комісію приватних виконавців : наказ Міністерства юстиції України від 27.11.2017 р. № 3791/5. *Офіційний вісник України*. 2017. № 94. С. 178.

Про затвердження Положення про Кваліфікаційну комісію приватних виконавців : наказ Міністерства юстиції України від 27.11.2017 р. № 3792/5. *Офіційний вісник України*. 2017. № 94. С. 182.

Кодекс професійної етики приватного виконавця, затв. рішенням Першого з'їзду приватних виконавців України № 1 від 14.11.17 р. URL: <http://www.ae.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/Кодекс-професійної-етики-приватних-виконавців.pdf>.

Положення про Дисциплінарного уповноваженого Асоціації приватних виконавців України, затв. рішенням Ради приватних виконавців України № 10 від 26.03.2019 р. URL: <https://www.apvu.com.ua/index.php?item=news&type=apvu&page=1&id=112>.

Тема 12. Контрольні процедури органів юстиції за наданням безоплатної правової допомоги

Питання для обговорення

1. Контрольні заходи органів юстиції за наданням безоплатної правової допомоги.
2. Координаційний центр із надання безоплатної правової допомоги: правовий статус і повноваження.
3. Наглядова рада Координаційного центру з надання правової допомоги: порядок формування й повноваження.

З а в д а н н я

28. Проаналізуйте повноваження Міністерства юстиції України, Координаційний центр із надання безоплатної правової допомоги й Наглядової ради Координаційного центру з надання правової допомоги.

Визначте, які контрольні заходи за наданням безоплатної правової допомоги може вживати кожен із цих органів.

29. Мін'юстом за поданням Координаційного центру з надання правової допомоги прийнято рішення про проведення конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги. Адвокат С. виявив бажання взяти в ньому участь, для чого надав до Координаційного центру заву, копії паспорта, реєстраційного номера облікової картки платника податків, свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю. Однак його заяву залишили без розгляду, оскільки в Єдиному реєстрі адвокатів України вказувалося, що адвокат не виконав вимоги щодо підвищення кваліфікації за минулий рік.

Проаналізуйте ситуацію. Які документи потрібні для участі в конкурсі з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги? Який порядок проведення цього конкурсу (кожного з етапів)? Як відбувається оприлюднення результатів конкурсу?

С п и с о к н о р м а т и в н о - п р а в о в и х а к т і в т а л і т е р а т у р и

Вишневський А. Від захисника вимагатимемо постійно-го підвищення якості надання БПД, відсутності дисциплінарних стягнень та обґрунтованих скарг. *Інформаційний дайджест БПД.* №5 (1). 2015. URL: http://obljustif.gov.ua/wp-content/uploads/2014/02/Digest_5_copy.pdf

Громадський моніторинг якості адміністративних послуг, які надаються Міністерством юстиції України. Аналітич. звіт / за заг. ред. Тимошука В. П., Курінного О. В. Київ: ФОП Москаленко О. М. 2016. URL: http://pravo.org.ua/img/zstored/files/az_final_.pdf.

Коршенко А.В. Міжнародно-правові стандарти права особи на правову допомогу та їх співвідношення з національними стандартами. *Часопис Київського університету права*. 2013. №3. С. 375–378.

Стаматіна М.В. Поняття та сутність безоплатної правової допомоги в Україні. *Право і безпека*. 2012. №3 (45). С.135–139.

Стаматіна М.В. Адміністративно-правова характеристика інституту правової допомоги в Україні. *Форум права*. 2012. №3. С. 718–722. URL: <http://forumprava.pp.ua/page-5.html>.

Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 27. С. 1438. Ст. 282.

Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 р. № 3460-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 51. Ст. 577.

Положення про Міністерство юстиції України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 р. № 228. *Офіційний вісник України*. 2014. № 54. С. 88.

Порядок інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 р. № 1363. *Офіційний вісник України*. 2012. № 101. Ст. 3719.

Порядок і умови проведення конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 р. № 1362. *Офіційний вісник України*. 2012. № 101. Ст. 3718.

Порядок та критерії залучення органами місцевого самоврядування юридичних осіб приватного права до надання безоплатної первинної правової допомоги : затв. наказом Міністерства юстиції України від 15.06.2012 р. № 891/5. *Офіційний вісник України*. 2012. № 48. Ст. 1914.

Положення про Наглядову раду Координаційного центру з надання правової допомоги : затв. наказом Міністерства юстиції України від 14.08.2019 р. № 2551/5. *Офіційний віс-*

ник України. 2019. № 63, Ст. 2208.

Положення про Координаційний центр з надання правової допомоги: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 06.06.2012 р. № 504. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/504-2012-%D0%BF>.

Про затвердження Положення про міжрегіональні управління Міністерства юстиції України затверджене наказом Міністерства юстиції України 23.06.2011 № 1707/5. *Офіційний вісник України*. 2011. № 49. С. 9.

Положення про центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги: наказ Міністерства юстиції України від 02.07.2012 р. № 967/5. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1091-12>.

Положення про міжрегіональні управління Міністерства юстиції України: наказ Міністерства юстиції України від 23.06.2011 р. № 1707/5. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0759-11#n20>.

Про запровадження пілотного проекту у сфері державної реєстрації громадських формувань: наказ Міністерства юстиції України від 17.06.2016 № 1717/5. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL: <https://minjust.gov.ua/ua/news/48407>.

Про затвердження стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі: наказ Міністерства юстиції України від 17.06.2016 р. № 1717/5. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0337-14>.

Типове положення про бюро правової допомоги: затв. наказом Міністерства юстиції України від 31.03.2016 р. № 26. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/MUS26555.html.

КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ
Опис навчальної дисципліни та предмета курсу
«Контрольно-наглядові процедури органів юстиції»

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 4,0	Галузь знань 08 „Право”	Нормативна
	Напрямок підготовки 081 „Право”	
Поточних контроль здійснюється у формі індивідуального опитування, вирішенні практичних завдань, письмового контролю		2-й
Форми самостійної роботи студентів – доопрацювання матеріалів лекцій, підготовка тематичних презентацій, анотування статей, інше		Семестр 3-й
Загальна кількість		Лекції – 22 год.

годин – 120		Практичні – 26 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год. самостійної роботи студента – 5 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: „Магістр”	Лабораторні –
		Самостійна робота – 72 год.
		.
		Індивідуальні завдання: –
		Вид контролю:
		Поточний модульний контроль, залік за результатами практичних занять

Форми педагогічного контролю й критерії оцінювання успішності студентів

Поточний контроль знань здійснюється під час проведення практичних занять. Завданням ПК є перевірка розуміння й засвоєння студентами матеріалу навчальної дисципліни, умінь самостійно опрацювати тексти, здатності осмислити зміст тем і розділів курсу, публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Об'єктом ПК знань студентів виступає:

- систематичність й активність роботи на лекціях, практичних заняттях (відвідування відповідних форм навчального процесу, рівень знань, активність при обговоренні питань тем курсу, інші форми роботи);
- виконання завдань для самостійного опрацювання.

Поточний контроль знань студентів здійснюється за допомогою традиційних методів усного контролю (індивідуальне

опитування, групова робота при вирішенні конкретних завдань, практичних завдань), письмового контролю (вирішення тестових завдань, написання контрольних робіт), інноваційних методів (підготовка і проведення відеопрезентацій, есе тощо); методів самоконтролю (уміння самостійно оцінювати свої знання, здійснення аналізу відповідей або виступів інших студентів).

Підсумки педагогічного контролю проставляються у відомості. За результатами практичних занять студенту виставляється залік.

Самостійна робота студентів

Самостійна робота сприяє кращому засвоєнню студентами матеріалу з навчальної дисципліни «Контрольно-наглядові процедури органів юстиції», формуванню у них вмінь і навичок самостійно одержувати додаткові знання.

Формами самостійної роботи студентів є:

- опрацювання літератури відповідно до тем лекцій;
- підготовка до практичних занять, виконання завдань за темами практичних занять;
- робота в інформаційних мережах;
- складання конспектів за темами, що виносяться на самостійне вивчення.

Під час самостійної роботи студент повинен опрацювати конспекти лекцій, літературу, нормативно-правові акти, практику до тем, що виносяться на практичні заняття.

Індивідуальна робота студентів

Індивідуальні завдання виконуються студентами самостійно при консультуванні викладачем. Формами індивідуальних завдань студентів можуть бути:

- доопрацювання матеріалів лекцій;
- анотація прочитаної додаткової літератури з навчальної дисципліни, бібліографічний опис літератури;
- конспектування монографічної літератури за темами навчальної дисципліни;
- підготовка рефератів та їх презентацію на практичних заняттях;
- розкриття змісту термінів, які використовуються при вивченні навчальної дисципліни;
- наукове повідомлення за вузькоспеціальною проблематикою;
- розробка схем, таблиць із тем навчальної дисципліни.

З М І С Т

Вступ.....	3
Загальний розрахунок годин лекцій, практичних занять, самостійної роботи.....	5
Завдання до практичних занять та самостійної роботи.....	7
Тема 1. Організаційно-правові засади реалізації контрольно-наглядових процедури органами юстиції.....	7
Тема 2. Внутрішній контроль і аудит у системі органів юстиції.....	8
Тема 3. Контрольні процедури органів юстиції у сфері державної реєстрації прав.....	10
Тема 4. Контрольно-наглядові процедури органів державної реєстрації актів цивільного стану.....	15
Тема 5. Контроль за державною реєстрацією нормативно-правових актів.....	17
Тема 6. Контроль органів юстиції за державною реєстрацією друкованих засобів масової інформації	19
Тема 7. Контрольні процедури органів юстиції щодо перевірки суб'єктів первинного фінансового моніторингу	21
Тема 8. Контрольні процедури органів юстиції щодо організації нотаріату та нотаріальної діяльності уповноважених осіб.....	26
Тема 9. Контрольні процедури органів юстиції за діяльністю арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів).....	30
Тема 10. Контрольні процедури органів юстиції за діяльністю судових експертів.....	32
Тема 11. Контрольні процедури органів юстиції за діяльністю приватних виконавців	34
Тема 12. Контрольні процедури органів юстиції за наданням безоплатної правової допомоги в Україні.....	36
Контроль знань студентів.....	40
Зміст.....	44

Навчальне видання

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
І РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**“ КОНТРОЛЬНО-НАГЛЯДОВІ ПРОЦЕДУРИ
ОРГАНІВ ЮСТИЦІЇ ”**

*для студентів 2 курсу магістратури
другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 08 “Право”
спеціальності 081 “Право”*

Укладач

КОВТУН Марина Сергіївна

Відповідальний за випуск В. М. Гаращук

Редактор Л. В. Русанова

Комп’ютерна верстка Л. П. Лавриненко